

Dato: 11.11.2011

Det kongelige kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

Høringssvar forslag til endringer i opplæringslov- Nasjonal bestemmelse om lærertetthet m.m.

Det vises til høringsbrev fra kunnskapsdepartementet av 3.oktober 2011. Høringsnotatet inneholder forslag til endringer i lov 17.juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringen (opplæringsloven) og forslag til endringer i lov 4.juli 2003 nr. 84 om private skoler med rett til statstilskudd (privatskoleloven).

Tønsberg kommune vurderer at høringen behandler viktige endringer. Høringsuttalelsen vår er delt i 3 deler:

- A. Uttalelse om nasjonal lærertetthet i grunnskolen
- B. Uttalelse om innføringstilbud til nyankomne minoritetsspråklige elever
- C. Uttalelse om opplæring ved behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)

Hele veien er det prinsippet om en likeverdig utdanning for alle elever som ligger bak uttalelsen vår.

A. Uttalelse om nasjonal lærertetthet i grunnskolen

Vi tolker høringsnotatet (s. 20) som at det bes om synspunkter på 5 områder.

1. Synspunkter på rekkefølge for innføring på de ulike trinnene

I Tønsberg kommune er det blant rektorene divergerende syn ift. rekkefølge for innføring på de ulike trinnene. Deler av rektorgruppen er ikke enig med Kunnskapsdepartementet om at behovet for tiltaket er størst på ungdomstrinnet. De mener at Stortingsmelding 22 sier at " Forskning viser at variert opplæring ikke er ensformig og rutinepreget, er positivt for alle elever. Variasjon mellom praktiske, relevante og teoretiske aktiviteter vil derfor kjennetegne en god opplæring". Dette er også gode grunner for å innføre tiltaket om nasjonal føring om lærertetthet -på barnetrinnet først, og at man bør starte på 1.trinn og utvide gradvis oppover til 10.trinn.

Det er følgende begrunnelser for dette synet:

- Skole-hjem-samarbeid er viktig for elevenes læring. Dersom skolen og hjemmet kan innarbeide rutiner for godt samarbeid allerede fra starten av, vil elevene profitere på det. Da må lærerne ha muligheter til å sette av tid til kontakt med foresatte.
- Forskning viser at barn må avlæres aggressiv atferd på et tidlig stadium dersom vi skal forebygge for å unngå at de får atferdsvansker senere i skoleløpet. Det kan vi lettere oppnå ved at lærertettheten er større allerede fra 1.trinn.
- Tendensen i norsk skole er at antallet elever som får spesialundervisning etter §5,1 i Opplæringsloven, øker. Ved å gjøre en tidlig innsats og gi tilpasset opplæring allerede fra begynnelsen av skoleløpet, kan sannsynligvis denne trenden snu ved at elevene får den hjelpen de trenger før de henger så langt etter at de trenger spesialundervisning.

Postadresse: Postboks 2410, 3104 Tønsberg
Besøksadresse:
E-post: postmottak@tonsberg.kommune.no

Telefon: 33 34 80 00
Telefaks: 33 34 80 10
Internett: www.tonsberg.kommune.no

Bank:
Org.nr.

Det andre synet støtter departementets vurdering. Rådmannen vil ut fra en helhetlig vurdering gi sin tilslutning til departementets syn. Dette begrunnes med følgende:

- Klassene på ungdomstrinnet er pr. d.d. gjennomgående større enn på barnetrinnet. De tidligere delingstallene på hhv. 28 og 30 elever gjenspeiles i Tønsberg kommunes ressursfordelingsmodell.
- 1.-4. årstrinn har iht. opplæringslovens § 1-3 i dag en rettighet som innebærer "særleg høg lærartettleik", og har derfor en noe gunstigere ressursituasjon.
- Ungdomstrinnet har ifm. NY GIV/ overgangsprosjektet en satsing på "tidlig innsats", uten at det er knyttet øremerkede ressurser til dette.
- Ungdomstrinnet står foran en viktig fornyelsesprosess. En bedret lærertetthet vil være en viktig vitamininnsprøyting, og gi den enkelte lærer en større mulighet til å se den enkelte elev.

Tønsberg kommune mener det er gode grunner for å foreslå en gradvis innføring, hvor man starter på hhv. 1. trinn, 4. trinn og 8. trinn det første innføringsåret.

2. Vurdering av muligheten til å rekruttere nok kvalifiserte lærere til å dekke behovet for nye årsverk som vil utløses

I Tønsberg kommune har det pr. d.d. ikke vært vanskelig å rekruttere lærere.

Vi ser at det i en periode kan bli vanskeligere for noen distrikter å få nok kvalifiserte lærere. Det er viktig at man bruker alle virkemidler for å få flere kvalifiserte lærere inn i skolen. Dersom likeverdig opplæring for hver enkelt elev skal være et prinsipp, kan vi ikke la oss stoppe av at det i en periode ikke er nok utdannede lærere overalt.

Vi ser for oss at vi kan få flere kvalifiserte lærere inn i skolen på følgende måter:

- En minsteressurs vil bedre arbeidsforholdene for lærere og det kan gjøre det lettere å beholde seniorlærere lenger i skolen.
- Det vil bli mer attraktivt å begynne som lærer for nyutdannede lærere dersom det blir satt en minsteressurs.
- 20 – 30% av lærerne slutter i skoleverket etter kort tid. Disse blir enklere å beholde dersom arbeidsforholdene bedres for eksempel ved en minsteressurs.
- Det bør være en konkurransedyktig lønn og gode arbeidsforhold for å få flere lærere.
- Det er viktig å framheve det positive ved norsk skole. Her har regionale og sentrale myndigheter også et ansvar. Statusen til norsk skole må heves gjennom bevisst, systematisk og målrettet arbeid.
- Man må opprette flere studieplasser ved høgskolene.

3. Synspunkter på hvorvidt kravet til en minsteressurs bør være på kommunenivå eller på skolenivå

Målet skal være likeverdig opplæring for hvert enkelt barn. Ideelt sett mener Tønsberg kommune derfor at minsteressursen bør være på skolenivå, altså alternativ 1. Dette kan likevel by på utfordringer. En desentralisert skolestruktur som også innebefatter mindre enheter, binder ressursene, og gjør handlingsrommet mindre. En lovfestet minsteressurs knyttet til skolenivå vil minke kommunens handlingsrom, og kan også være med å tvinge fram skolenedleggelse. En lovfestet norm på kommunenivå vil i kommuner med en blanding av små og store skoler ikke gi konsekvenser fordi de små skolene trekker ned snittet. For kommunen som skoleeier vil det beste være om man kan ta utgangspunkt i en minsteressurs på skolenivå, men hvor man likevel har muligheter for lokale omfordelinger mellom skolene innenfor denne rammen.

4. Synspunkter på hvilken gruppestørrelse som bør fastsettes på de ulike trinnene

Kravet til minsteressurs skal være til normalundervisningen. Spesialundervisning kommer utenom. Tønsberg kommune mener at minsteressursen bør være:

- 1. – 4.trinn: 18 elever pr. lærer
- 5. – 7.trinn: 20 elever pr. lærer
- 8.- 10.trinn: 22 elever pr. lærer

Tønsberg kommune poengterer viktigheten av at en nasjonal bestemmelse knyttet til lærertetthet er fullfinansiert. Vi regner med at en lærerdekning som skissert over vil kunne gi Tønsberg kommune en styrket lærerdekning, men vi har ikke fått beregnet dette.

5. Syn på hvorvidt et krav til minimumsressurs også bør gjelde på skolenivå for private skoler

Det bør bære samme norm for privatskoler som for offentlige skoler. Dette begrunner vi med likeverdighetsprinsippet.

B. Uttalelse om innføringstilbud til nyankomne minoritetsspråklige elever

Tønsberg kommune imøteser forslag om endring av loven som legger til rette for at kommunen kan drive innføringsklasser for nyankomne minoritetsspråklige elever.

Vi ser at elever uten norsk språk har fordel av å være i et miljø der de får intensiv norskopplæring over en periode. Dette å kunne konsentrere seg om å bygge opp norsk språk muntlig, få øvelse i å uttrykke seg på norsk og deretter skriftlig. Det å være i en mindre gruppe der andre elever heller ikke snakker norsk, gir større trygghet i læringsprosessen og vi opplever at de har større mestringsfølelse. De er ikke de eneste i en klasse som ikke forstår.

Et viktig moment er også muligheten for fritak fra kompetansemål i alle fag denne første perioden. Elevene som kommer har svært ulik bakgrunn. Noen av dem har ikke skolekompetanse fra før og er kanskje analfabeter. Da er det norsk språk som skal ha fokus. Temaer fra de fleste fag kan brukes for å bygge opp begrepsrepertoiret, mens vi ser at det å samtidig skulle lære engelsk skaper forvirring og er til hinder i utviklingen for dem som ikke har engelsk språk fra før.

Vi mener også det er riktig med en tidsbegrenset periode, gjerne da inntil et år som forslaget innebærer. Dette er etter vår erfaring et godt tidspunkt for bytte av- og utvidelse av miljøet. Vi ser at når elevene har nådd et visst nivå, særlig når de begynner å bli blant de beste i sin gruppe, stagnerer utviklingen av språket. Da profiterer de på å være i en norsk klasse, norsk nærmiljøtilbud og venner som de kan strekke seg mot og øve språk på et utvidet nivå. Konklusjon: Vi støtter forslagene slik de foreligger i høringen.

C. Uttalelse om opplæring ved behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)

Tønsberg kommune er glad for forslaget om endringer i opplæringsloven for elever med behov for alternativ og supplerende kommunikasjon. Det er viktig at også deres rett til tilpasset opplæring blir oppfylt, og da må de ha rett til egnede kommunikasjonsformer og kommunikasjonsmidler. Det er fint at endringene vil gjelde elever, lærlinger og voksne. Konklusjon: Vi støtter forslagene slik de foreligger i høringen.

Med hilsen

Erik Relander Tømte
fagenhetsleder

